

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

עין משפט
גזר מצוה

לו.

כזולה. כשר: במקצתה. פסול דמנומר הוא: הני עולא בר חנינא. אריקב ולא חקר קאי דמכשר תנא דמתני' ואחא האי תנא למימר דאם מפולש הוא מלידו ללידו פסול צנבק כל שהוא אפילו של מחט ונקב שאינו מפולש ככאיסר אס רבז כאיסר פסול ואע"פ שלא חקר כלום כגון שתחז בו יתד עצה ומתני' בפחות מכאיסר ובשאינו מפולש: **סימני טרפה.** שהזהמה נטרפה זה ולקמיה מפרש ליה: נקלף. סימני טרפה הוא דהיינו הגלודה: נסדק. דהיינו גרגרת שנסדק כולה שלא נשמיר זה חוליא למעלה וחוליא למטה: **ניקב.** כגון ניקב קרום של מוח: **ריאה שנשפכה קיסוין.** הצער שבתוך הקרום נימוח ונעשה כמים: **הא לא קיימי סימפונה טרפה.** אלמא לא סימני טרפה הוא: **הכא מאי.** אס נימוח וקיימי סימפונה דהיינו חדרי הרע שהגרעינין צמוכס: **סרוחי מפרסת.** נרקצת: **פוח סרוח.** מפרש לקמן: **כנוס.** צמוצין או צמדל: **שלוך.** מנושל צימור צאור צרותמין: **העשוי כמין כדור עגול.** כדור פלוט"א: **הפיוס.** שנים דבוקין יחד: **הצופס.** קטן כפול הלצן: **גידלו צדפוס.** שעושה לו דפוס כשהוא קטן ונתנו צמורו צמוצור וגדל כמות הדפוס. **דפוס פורמ"א צלע"ו.** כל דבר העשוי לעשות למדתו דברים אחרים על גביו כמו מנעלין או צמורו כעין שהיו עושין קדמיה ללחם הפנים שיכניסו העיסה לתוך הקדרה והלחם נעשה לצורתה כגון אלו קרי דפוס: **מין צריה אחרת.** שאינו דומה לאתרוג כלל: **מאי לאו פוח מצחוץ.** שנפחתו ונרקצו מצחוץ: **סרוח מצפניס.** וקליפתו קיימת כמין ריאה שנשפכה כקיתון: **לא ספח אע"ג דלא סרה סרה אע"ג דלא ספח.** תפח אינפלי"ה צלע"ו כגון שנפלו גשמים בתלש ותפח. סרה נרקצ. ל"א תפח נרקצ סרה ריחו רע מחמת תולעים שאכלוהו: **דומה לכושי.** שגדל כאן והרי הוא שחור: **פסול.** שנדמה הוא קונטרפ"ט צלע"ו אצל כושי עליו טעם דכשר דלורחיה הוא: **הא לן והא לכו.** לעולם מתני' כושי נמי פסיל ולא קשיא ממתני' לצני ארץ ישראל שרחוקין מארץ כוש ואינם רגילים בהם כרייתא לצני צבל שקרוצים לכוש ורגילים בהם ומכל מקום בגדל כאן ודומה לכושי נדמה הוא ופסול: **רבי עקיבא.** דלמר דעד גמר צישוליה לא היו אתרוג פרי ורבי שמעון אמרו דבר אחד: **פוטרי אס האתרוגים צקוטין.** מן המעשרות: **כרבנן סבירא ליה.** דחייבין צמעשר דפרי הוא הואיל ותחילתן וסופן אוכל: **שבני אדם מוליאין לוריעה.** פרי העשוי ללמנוח ולא משכחת לה אלא צבשל כל אורכו. והא דנקט אתרוגין משום דלא פלוג רבנן בני פלוגמיה לחיובי צקוטין אלא אתרוגין ותפוחין דקצברי תחילתן וסופן אוכל הוא כדתנן לה פ"ק דמסכת מעשרות כל שתחילתו וסופו אוכל אע"פ ששומרו צמוצור להוסיף אוכל חייב צין גדול צין קטן וכל שאין תחילתו אוכל וסופו אוכל אינו חייב עד שיעשה אוכל כו' האתרוגים והתפוחים חייבין צין גדולים צין קטנים ופליג ר' שמעון עליויה האתרוגים ומודי בתפוחים דקצבר כדרך שבני אדם מוליאין לוריעה האתרוגים קטנים שטועים אינם צומחין אצל תפוחין קיים ליה דאף על פי שלא צשל כל אורכן צומחין וצקטי קטנים אפילו בתפוחין ודאי פליגי הואיל וטעמא משום מוליאין לוריעה הוא: ותו

לגומא שצאתרוג כשר פטממו שנתלש העוקץ מתוך האתרוג וחסרו לפיכך פסול והיינו דמני ר' יצחק צן אלעזר נטלה צוכנתו מה שנכנס צמוץ האתרוג צכוכנת הנכנס ומכה צאסימא והקשה צקונטרס על זה שלא מנינו צכל מקום פטממא עוקץ ור"מ מפרש שמנינו עוקץ ופיטממא צמוקס אחד צכוף פי יולא

דופן (נדד דף מה. וסס) גבי סימני צוגרת דתנן צן עזאי אומר משמחיר פטממו רבי יוסי אומר כרי שיהא נותן ידו על העוקץ אחד והוא שוקע ושוהה לחזור דעוקץ הוא חודו של דד שהתינוק מכניס לתוך פיו ופיטממא הוא הצער שמתת העוקץ שמחיר סביב וקלת היה נראה מלמזכיר כאן גבי אתרוג פטממו ועוקלו וחוטמו ששלשה צמוקס אחד לצד ראשו של אתרוג דעוקץ פעמים שיואל מחודו שצראשו כמין עוקץ צולט וקשה כעץ ולכן קרי ליה עוקץ ונטלה פטממו דהיינו צוכנתו היינו שנתלש אותו עוקץ צמוקס חיצורו ונשאר כמין גומא צראש האתרוג וצצפרק יולא דופן (ג"ג סס) פירש צקונטרס מוטמו ספק וכאן פירש צכוטמו אפילו צמשהו הנראה צעוצי גצבו שמשפע ויורד לצד ראשו וצירושלמי אמר נטלה פטממו תמן אמרי שוטממו משמע שהוא לצד ראשו צעין פרח שוץ וצערון (י) פירש צעס ר"ח נטלה פטממו כמין הדברים שהוא דד של חוטס כמין פיטממא של דד כדתנן (עוקלין פ"ב מ"ג) פיטממא של רימון אצל [הא] דלמר רבי יצחק נטלה צוכנתו הוא קלה העץ הנתון צאתרוג כאותו דשחיטת חולין (דף מה. מ.נ.) האי (י) צוכנת דאטמא דשף מדוכתיה טריפה מתוך פירושו משמע דפטממו וצוכנתו תרי מיני נינהו זה צעוקץ וזה צראשו ולא צא (י) ר' אליעזר ר' יצחק לפרש אלא להוסיף על המשנה וצעס רבינו גרשום מאור הגולה פירש צערון כפירוש רבינו יצחק צר יהודה הלוי: **הא בבולא הא במקצתה.**

לעזי רש"י

ס ד א מיי פ"ח מהלכות לולב הלכה ז טושי"ע
א"ח ס' קמ"ח ספ"ק ז
ס ב מיי שם טושי"ע
שם ספ"ק ז
ס ג ד מיי פ"ז מהל' שחיטה הלכה ט סמג
עשין סג טושי"ע י"ד פ"ו לו
ספ"ק ז
ס ד א מיי פ"ח מהלכות לולב הלכה ח סמג
עשין מד טושי"ע א"ח סימן
קמ"ח ספ"ק ז
ס ה ו מיי שם טושי"ע שם
ספ"ק טו:
ס ו ז מיי שם טושי"ע שם
ספ"ק טו:
ח [טושי"ע שם ספ"ק יח]:
ע ט מיי שם טושי"ע שם
ספ"ק יז:

לעזי רש"י

(א חולין מו. ז) וצרכות ה:
(ב) ושי"ג (א) [צ"ל דמין;
(ג) ונשטרות פ"ח מ"ד];
(ד) [צ"ל כדור], (ו) צמ"א;
(ה) [עין פסוק];
(ז) גמ' איתא בראש
דאטמא ופירש רש"י ז"ל
צוכנת וכן הוא בערוך.
(ט) צ"ל ר' יצחק צן אלעזר;

תורה אור השלם

הגהות הב"ח

מוסף רש"י

ריאה שנשפכה כקיתון.

שם הריאה נימוח צמוץ

קומים שלה ושפך

מראה לוסיה ומשום

לראש צמוץ הקרויים

דקיימא סימפונה.

אתרוג בכדור פסול. כלומר עשוי כדור של עור שמשחקות הצנות צו כדדרשינן (בפסיקתא רבתי) דצרי חכמים כדרכנות ככדור של צנות שזורקות זו לזו כך דצרי תורה נזקקת מפה אל פה פלוט"א צלע"ו כי היא דהכדור והאימוס דסוף ארבע מיתות (פגהדין דף סה. וסס) ואית דגרס כדור צלע"ו והיינו עשוי כדור ועגול כקדריה: [וע"ע מוסף פגהדין ט. ד"ה מדור ומוס' חולין סד. ד"ה כודרת]: **אתרוג הבוסר.** פי' צקונטרס קטן כפול הלצן ולא יתכן כדפרשיית צריש פירקין (דף לב.): אהיהא דשיעור אתרוג דמיימין התם: מקורולות